

LIETUVOS RESPUBLIKOS
SEIMAS

LIETUVOS RESPUBLIKOS SEIMO KANCELIARIJOS
INFORMACIJOS IR KOMUNIKACIJOS DEPARTAMENTO
TYRIMŲ SKYRIUS

Gedimino pr. 53, 01109 Vilnius Tel.: (8 5) 239 6170 / 239 6185
El. p.: tyrimai@lrs.lt; info@lrs.lt; ikd@lrs.lt www.lrs.lt/info

Analitinė apžvalga
23/01

2023-01-10

**2020–2024 m. kadencijos Lietuvos Respublikos Seimo veiklos teisėkūros srityje tendencijos
(I–V sesijų statistinių duomenų apžvalga)**

Darbe analizuojama Seimo veikla teisėkūros srityje. Pirmoje dalyje lyginami dviejų paskutiniųjų, 2016–2020 m. ir 2020–2024 m., kadencijų (pirmųjų penkių sesijų) Seimo veiklos statistiniai duomenys. Antroje darbo dalyje pateikiami apibendrinti visų aštuonių kadencijų (laikotarpiu nuo 1992 iki 2024 m.) Seimo veiklos teisėkūros srityje rodikliai per pirmąsias penkias sesijas, išryškinant teisėkūros tendencijas bei aktualiausias problemas.

Informacija parengta remiantis Seimo posėdžių sekretoriato pateikta informacija apie Seime įregistruotus, svarstytus ir priimtus teisės aktų projektus.

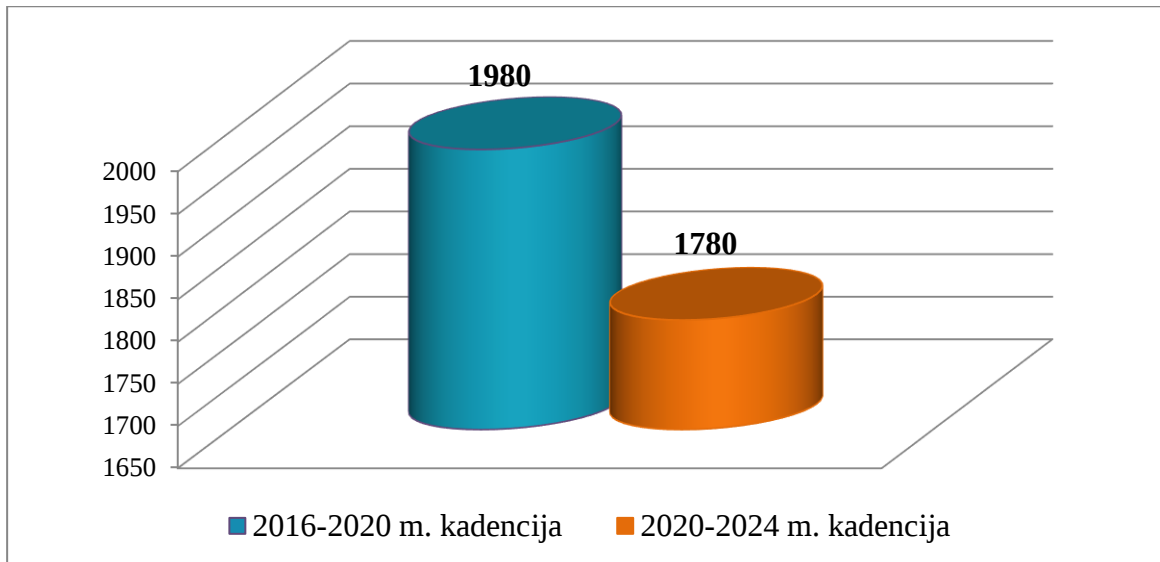
I. Seimo veikla teisėkūros srityje: 2016–2020 m. ir 2020–2024 m. kadencijų statistiniai duomenys

Tiek 2016–2020 m., tiek 2020–2024 m. kadencijos Seimas į plenarinius posėdžius rinkosi panašiai, I–V sesijų metu, atitinkamai surengta 260 ir 241 posėdis.

1 lentelė. Lietuvos Respublikos Seimo iš viso priimti teisės aktai

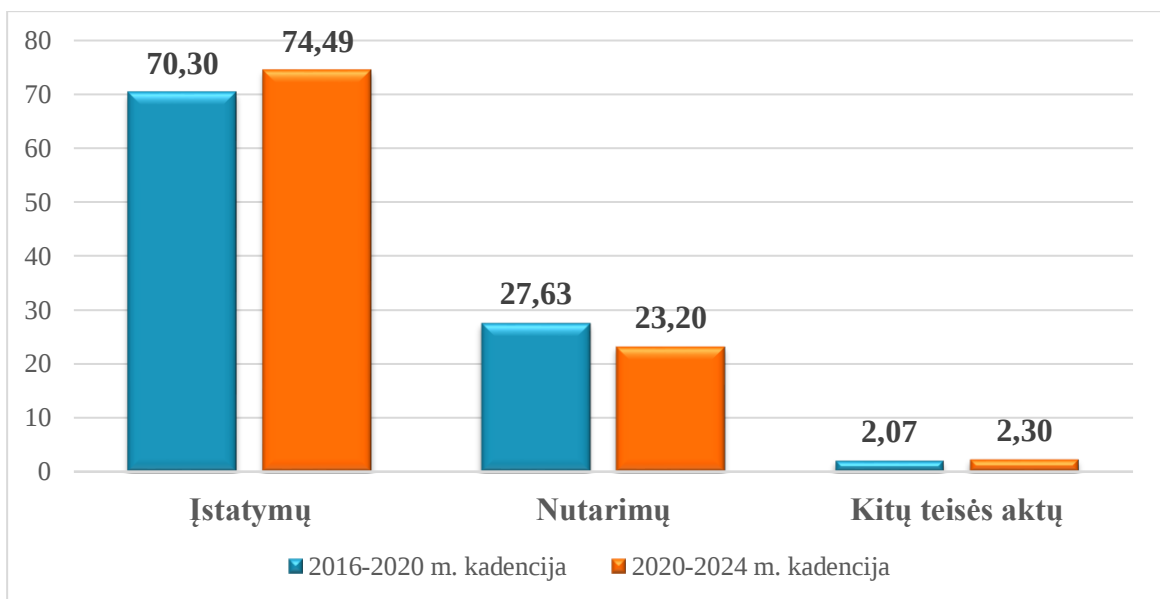
Sesija	2016–2020 m. kadencija				2020–2024 m. kadencija			
	Posėdžių skaičius	Įstatymų skaičius	Nutarimų skaičius	Kitų teisės aktų sk.	Posėdžių skaičius	Įstatymų skaičius	Nutarimų skaičius	Kitų teisės aktų sk.
I	29	102	102	5	30	91	87	7
II	62	287	122	13	56	239	81	10
III	49	294	95	5	53	324	85	6
IV	60	322	112	8	57	385	74	13
V	60	387	116	10	45	287	86	5
Iš viso	260	1 392	547	41	241	1 326	413	41
		1 980				1 780		
Pokytis: (1) Posėdžiai: -19 (2) Priimta įstatymų: -66 (3) Priimta teisės aktu: -200								

2020–2024 m. kadencijos Seimas priėmė gerokai mažiau teisės aktų (-200) nei praėjusios kadencijos Seimas, taip pat priėmė ir mažiau įstatymų (-66) (žr. 1 lentelę, 1 pav.).

1 pav. Priimtų teisės aktų skaičius, 2016–2020 m. ir 2020–2024 m. kadencijos

Tiek šioje, tiek ir praėjusioje kadencijoje įstatymai sudarė didžiąją visų priimtų teisės aktų dalį – atitinkamai 70,30 proc. ir 74,49 proc. (žr. 2 pav.). Pastebėtina, kad šią kadenciją palyginti su praėjusia priimtų įstatymų lyginamoji dalis yra didesnė 4 proc. Priimtų nutarimų šią kadenciją sumažėjo – jų dalis sudarė atitinkamai 23,20 proc. ir 27,63 proc. visų priimtų teisės aktų.

2 pav. Seimo priimti teisės aktai, 2016–2020 m. ir 2020–2024 m. kadencijos (proc.)

2020–2024 m. kadencijos Seime registruota 896 teisės aktų projektų mažiau nei 2016–2020 m. Seimo kadencijoje (žr. 2 lentelę).

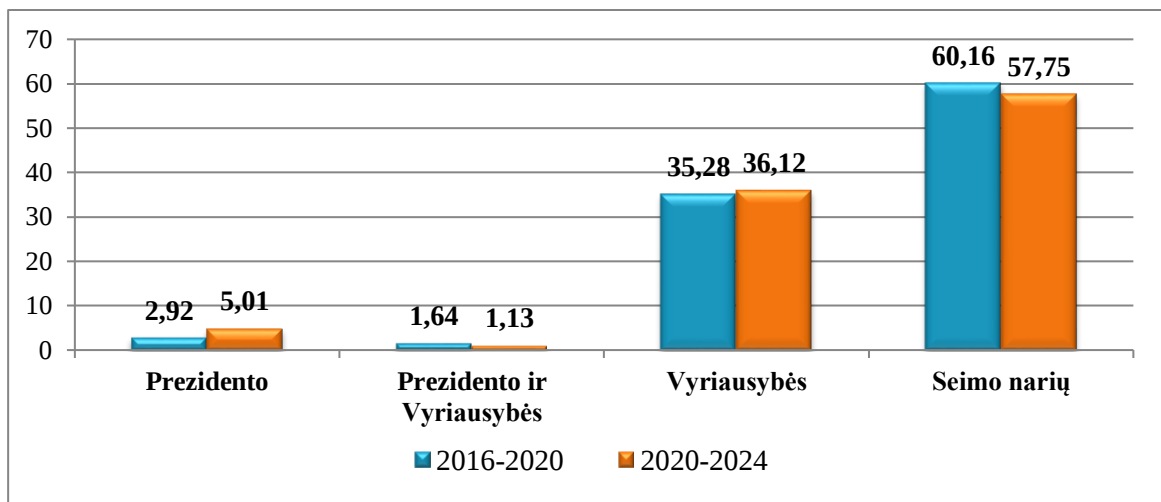
2020–2024 m. kadencijoje, kaip ir praėjusioje, daugiausiai teisės aktų projektų registravo Seimo nariai, atitinkamai 1 383 ir 1 980 projektus (šią kadenciją palyginti su praėjusia registruota net 597 projektais mažiau), o vertinant lyginamąją dalį nuo visų registruotų teisės aktų projektų aspektu, matyti, kad 2020–2024 m. kadencijos Seimo narių registruotų teisės aktų projektų dalis yra kiek mažesnė nei 2016–2020 m. kadencijos Seimo narių – atitinkamai 57,75 proc. ir 60,16 proc.

Respublikos Prezidento teiktų teisės aktų projektų dalis šią kadenciją, palyginti su praėjusia, akivaizdžiai didesnė – atitinkamai 5,01 proc. (120 projektai) ir 2,93 proc. (96 projektai).

2 lentelė. Įstatymų leidybos iniciatyvos teisę turinčių subjektų registruoti teisės aktų projektai

Sesija	2016–2020 m. kadencija				2020–2024 m. kadencija			
	Prezidento	Prezidento ir Vyriausybės	Vyriausybės	Seimo narių	Prezidento	Prezidento ir Vyriausybės	Vyriausybės	Seimo narių
I	30	8	77	300	20	2	44	263
II	21	11	192	449	56	15	139	284
III	16	12	233	416	22	3	228	322
IV	9	13	333	404	12	6	275	307
V	20	10	326	411	10	1	179	207
Iš viso	96	54	1 161	1 980	120	27	865	1 383
	3 291				2 395			
Proc. nuo visų registr.	2,92	1,64	35,28	60,16	5,01	1,13	36,12	57,75
Pokytis: (1) Iš viso registruota projektų: -896 (2) Prezidento registruotų projektų: +24 (3) Prezidento ir Vyriausybės registruotų projektų: -27 (4) Vyriausybės registruotų projektų: -296 (5) Seimo narių registruotų projektų: -597								

Lyginant Seimo dvi paskutines kadencijas matyti, kad Vyriausybės registruotų teisės aktų projektų šią kadenciją registruota 296 projektais mažiau nei praėjusioje kadencijoje, tačiau lyginamoji dalis nuo visų registruotų projektų yra panaši kaip ir praėjusios kadencijos – atitinkamai 36,12 proc. (865 projektai) ir 35,28 proc. (1 161 projektas) (žr. 3 pav.).

3 pav. Registruotų teisės aktų projektų skaičius (proc.) pagal subjektus, 2016–2020 m. ir 2020–2024 m. kadencijos

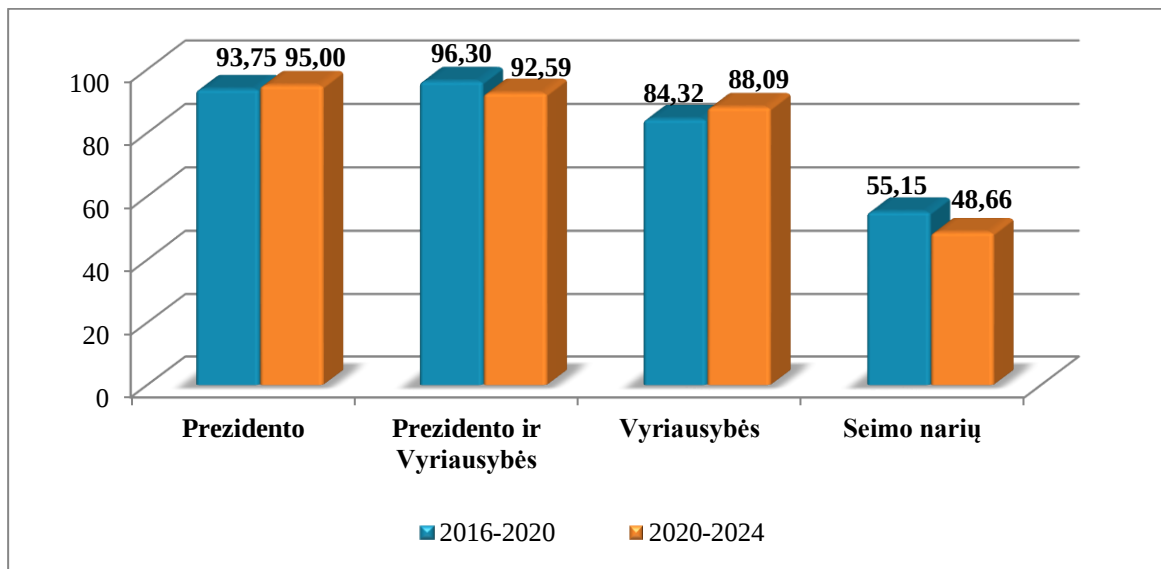
2016–2020 m. kadencijoje Seimo narių registruotų ir priimtų teisės aktų projektų skaičiaus santykis sudarė 55,15 proc., o šios kadencijos aptariamam laikotarpiu šis rodiklis yra 6,45 proc. mažesnis ir sudaro 48,66 proc. (žr. 3 lentelę ir 4 pav.).

Taigi, pagal šį kriterijų paskutinėje kadencijoje Seimo narių indėlis teisėkūros procese sumažėjo.

**3 lentelė. Teisės aktų leidybos iniciatyvos teisės realizavimo efektyvumas
(priimta iš registruotų teisės aktų projektų)**

Sesija	2016–2020 m. kadencija				2020–2024 m. kadencija			
	Prezidento	Prezidento ir Vyriausybės	Vyriausybės	Seimo narių	Prezidento	Prezidento ir Vyriausybės	Vyriausybės	Seimo narių
I	27	8	44	198	20	2	35	144
II	21	11	168	245	55	13	129	146
III	16	12	207	210	19	3	222	151
IV	8	11	307	214	11	6	257	150
V	18	10	253	225	9	1	119	82
Iš viso	90	52	979	1 092	114	25	762	673
	2 213				1 574			
	Pokytis: -639							
% nuo registr.	93,75	96,30	84,32	55,15	95,00	92,59	88,09	48,66

2020–2024 m. kadencijos metu Vyriausybės indėlis šiuo aspektu kiek padidėjo: iš Vyriausybės registruotų teisės aktų projektų priimta 88,09 proc. projektų, o praėjusioje kadencijoje Vyriausybės parengti ir registruoti projektai sulaukė kiek mažesnio Seimo pritarimo – priimta 84,32 proc. registruotų projektų (žr. 3 lentelę ir 4 pav.).

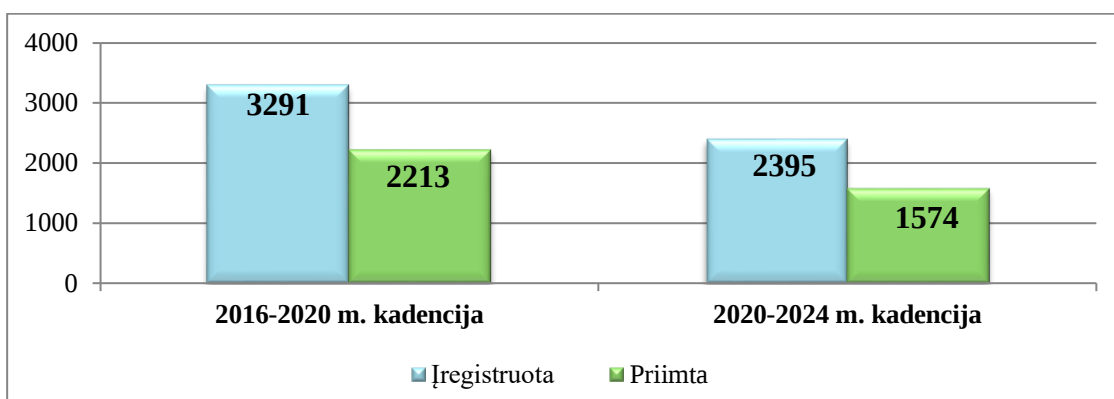
4 pav. Priimtų teisės aktų projektų skaičius nuo registruotų teisės aktų projektų skaičiaus pagal iniciatorius, 2016–2020 m. ir 2020–2024 m. kadencijos (proc.)

Prezidento kartu su Vyriausybe registruotų teisės aktų projektų realizavimas taip pat sumažėjo: jei praėjusią kadenciją 96,30 proc. projektų sulaukė pritarimo, tai šią kadenciją tik 92,59 proc. projektų.

Derėtų atkreipti dėmesį į Prezidento registruotų teisės aktų realizavimo efektyvumą. Šią kadenciją, palyginti su praėjusia kadencija, Prezidento registruotų ir iš jų priimtų teisės aktų projektų dalis padidėjo – atitinkamai 95 proc. nuo 93,75 proc.

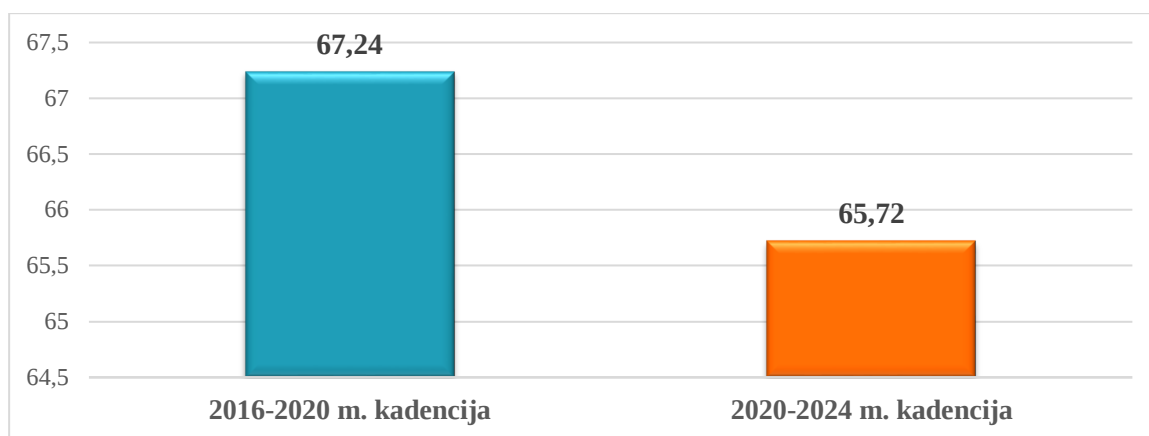
Lyginant dviejų kadencijų rodiklius ir vertinant priimtų teisės aktų projektų skaičių nuo registruotų teisės aktų skaičiaus, pažymėtina, kad 2016–2020 m. kadencijoje buvo registruotas 3 291 teisės aktų projektas, o priimta 2 213 projektų. Tuo tarpu 2020–2024 m. kadencijos atitinkamu

laikotarpiu projektų buvo registruota net 896 projektais mažiau – 2 395 projektai, taip pat ir priimta 639 projektais mažiau – 1 574 projektai (žr. 5 paveikslą).

5 pav. Registruotų ir priimtų teisės aktų projektų skaičius, 2016–2020 m. ir 2020–2024 m. kadencijos

Bendras priimtų teisės aktų projektų skaičius procentais nuo registruotų teisės aktų projektų skaičiaus 2016–2020 m. kadencijoje sudaro 67,24 proc., o 2020–2024 m. kadencijoje – 65,72 proc. Tad matyti, kad analizuojamų dviejų Seimo kadencijų laikotarpių teisės aktų projektų realizavimo rodikliai skiriasi nežymiai, ir šią kadenciją palyginti su praėjusia yra sumažėję vos 1,52 proc. (žr. 6 paveikslą).

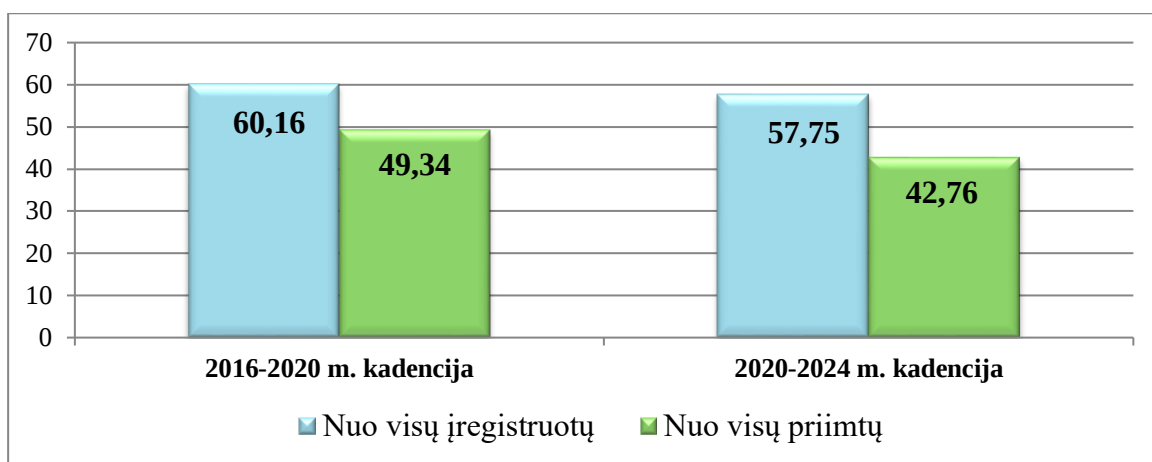

6 pav. Priimtų teisės aktų projektų dalis procentais nuo registruotų projektų, 2016–2020 ir 2020–2024 m. kadencijos (proc.)

Pastarasis 2020–2024 m. kadencijos rodiklis – priimtų teisės aktų projektų skaičius procentais palyginti su registruotų teisės aktų projektų skaičiumi – yra vienas mažesnių vertinant Seimo 1992–2024 m. laikotarpio Seimo aštuonias kadencijas (žr. 8 lentelę).

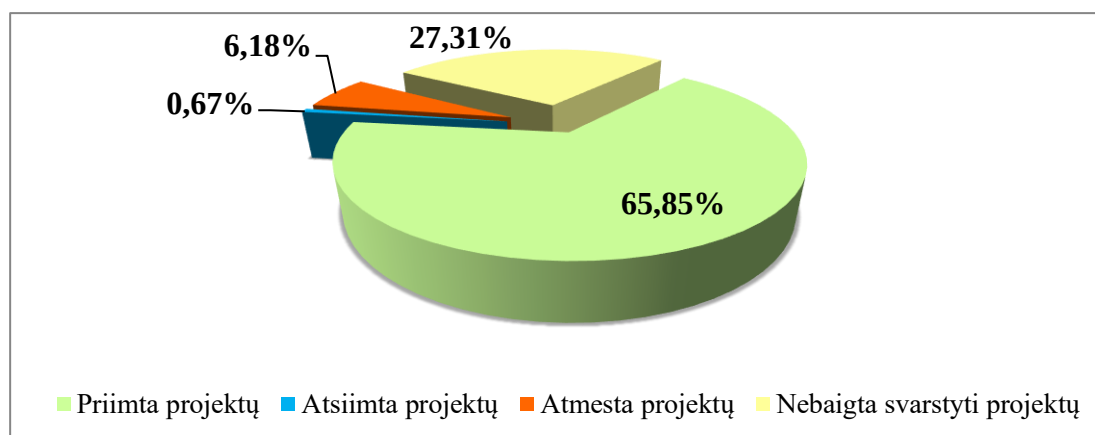
Vertinant Seimo narių registruotų teisės aktų projektų skaičių nuo visų registruotų teisės aktų skaičiaus, matyti, kad 2020–2024 m. kadenciją, palyginti su 2016–2020 m. kadencija, šis rodiklis yra sumažėjęs – atitinkamai 57,75 proc. ir 60,16 proc.

Seimo narių registruotų teisės aktų projektų skaičiaus dalis nuo visų priimtų projektų skaičiaus šią kadenciją taip pat yra kiek mažesnė palyginti su praėjusios kadencijos rodikliu – atitinkamai 42,76 proc. ir 49,34 proc. (žr. 7 pav.)

7 pav. Seimo narių registruotų teisės aktų projektų skaičius nuo visų registruotų ir visu priimtų teisės aktų, 2016–2020 ir 2020–2024 m. kadencijos (proc.)

2020–2024 m. kadencijoje per penkias sesijas iš visų 2 395 registruotų teisės aktų projektų 65,85 proc. projektų buvo priimta, 6,18 proc. – atmesta, 0,67 proc. – atsiimta ir 27,31 proc. projektų nebaigta svarstyti (žr. 8 pav.).

8 pav. Respublikos Prezidento, Vyriausybės ir Seimo narių registruoti teisės aktų projektai, 2020–2024 m. kadencijos Seimas, I–V sesijos (iš viso registruoti 2 395 projektai)

2020–2024 m. kadencijoje daugiausiai priimtų įstatymų inicijavo Vyriausybė – 65,84 proc., praėjusioje taip pat daugiausia – 62,43 proc. Seimo nariai aptariamam laikotarpiu inicijavo 28,36 proc. visų priimtų įstatymų, o praėjusią kadenciją jie inicijavo kiek daugiau priimtų įstatymų – 30,96 proc. (žr. 4 lentelę).

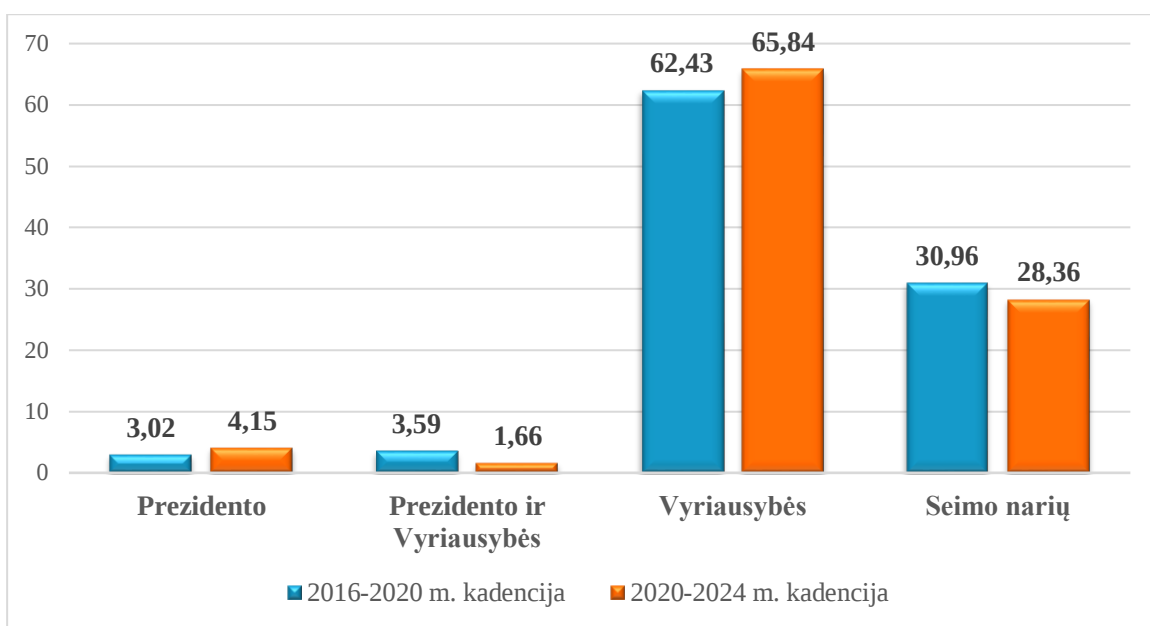
4 lentelė. Priimta įstatymų pagal įstatymų projektų iniciatorius

Sesija	2016–2020 m. kadencija				2020–2024 m. kadencija			
	Prezidento	Prezidento ir Vyriausybės	Vyriausybės	Seimo narių	Prezidento	Prezidento ir Vyriausybės	Vyriausybės	Seimo narių
I	0	8	40	54	1	2	56	32
II	21	8	172	86	7	6	141	85
III	16	11	176	91	1	7	232	84
IV	3	13	246	60	4	3	266	112
V	2	10	235	140	42	4	178	63
Iš viso	42	50	869	431	55	22	873	376
	1 392				1 326			
% nuo visų priimtų	3,02	3,59	62,43	30,96	4,15	1,66	65,84	28,36

Vertinant abiejų kadencijų keturių sesijų rodiklius, Prezidento inicijuotų ir priimtų įstatymų lyginamoji dalis 2020–2024 m. kadenciją sudarė tik 1,28 proc., o 2016–2020 m. kadencijos atitinkamu laikotarpiu indėlis buvo triskart didesnis – 3,98 proc. visų priimtų įstatymų. Visgi, po penkių sesijų, kai 2020–2024 m. kadencijos V sesijos metu buvo priimti net 42 Prezidento inicijuoti įstatymai, šie rodikliai iš esmės pasikeitė: Prezidento inicijuotų ir priimtų įstatymų lyginamoji dalis šią kadenciją yra 4,15 proc., o praėjusios kadencijos atitinkamu laikotarpiu indėlis buvo mažesnis – 3,02 proc. visų priimtų įstatymų (žr. 9 pav.).

Taip pat pastebėtina, kad šią kadenciją palyginti su praėjusia sumažėjo Prezidento ir Vyriausybės registruotų ir priimtų įstatymų lyginamoji dalis – atitinkamai 1,66 proc. ir 3,59 proc.

Taigi, tiek 2020–2024 m. kadencijoje, tiek 2016–2020 m. kadencijoje įstatymų leidybos procese akivaizdžiai dominuoja Vyriausybė, visgi šią kadenciją Vyriausybės indėlis yra didesnis palyginti su praėjusios kadencijos Vyriausybės indėliu.

9 pav. Priimta įstatymų pagal projektų iniciatorius, 2016–2020 m. ir 2020–2024 m. kadencijos (proc.)

Apžvelgiant dviejų paskutinių Seimo kadencijų teisėkūros veiklą originalių įstatymų ir naujos redakcijos įstatymų („įstatymo pakeitimo įstatymo“) priėmimo aspektu, matyti, kad tiek 2020–2024 m. kadencijos, tiek 2016–2020 m. kadencijos aptariamam laikotarpiu buvo priimtas panašus skaičius originalių (atitinkamai 38 ir 35 įstatymai), visgi naujos redakcijos įstatymų šią kadenciją priimta mažiau nei praėjusią – atitinkamai 52 ir 69 įstatymai (žr. 5 lentelę). Šios kadencijos penkių sesijų metu priimti originalūs įstatymai sudaro 2,87 proc. visų priimtų įstatymų, naujos redakcijos įstatymai sudaro 3,92 proc. visų priimtų įstatymų (žr. 10 pav.).

Būtina pažymėti, kad oficialios statistikos apie Seimo priimtus originalius ir naujos redakcijos įstatymus nėra. Problema yra ta, kad Teisės aktų registre, statistinių duomenų bazėje, įstatymams nėra priskiriami požymiai, pagal kuriuos būtų galima identifikuoti tam tikros rūšies įstatymus, todėl, atsižvelgiant į tai, galimos statistinės informacijos tam tikros paklaidos¹.

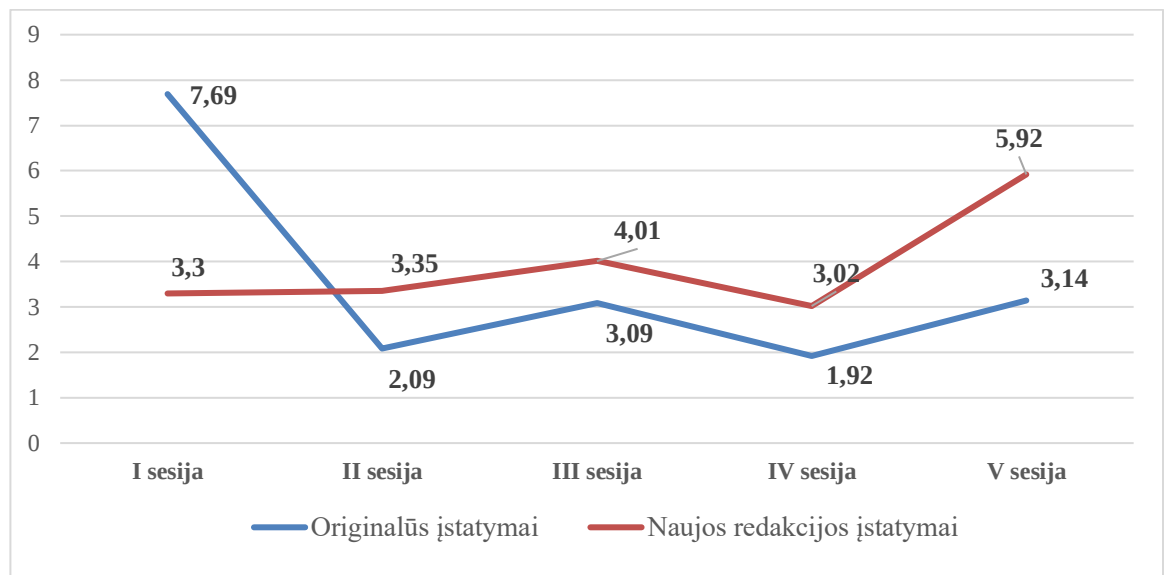
¹ Paieška atlikta 2023 m. sausio 5 d. Teisės aktų registre pagal Seimo kadencijų sesijas. Originalių įstatymų paieška vykdyta lauke „Žodžiai pavadinime“ uždavus sąlygą „be šių žodžių“ ir nurodžius raktinius žodžius: straips*, papild*, pakeitim*, ratifikav*, teisės akto rūšis – „įstatymas“. Naujos redakcijos įstatymų paieška vykdyta lauke „Žodžiai tekste“ uždavus sąlygą „tiksliai frazė“ ir nurodžius žodžių junginį „nauja redakcija“, teisės akto rūšis – „įstatymas“.

Atkreiptinas dėmesys, kad skaičiuojant originalius įstatymus nebuvo skaičiuoti įstatymo pripažinimo netekusiu galios įstatymai, ratifikavimo, denonsavimo įstatymai ir pan.

5 lentelė. Originalūs ir naujos redakcijos įstatymai, 2016–2020 m. ir 2020–2024 m. kadencijos I–V sesijos

Sesija	2016–2020 m. kadencija			2020–2024 m. kadencija		
	Priimta įstatymų	Originalūs įstatymai	Naujos redakcijos įstatymai	Priimta įstatymų	Originalūs įstatymai	Naujos redakcijos įstatymai
I	102	5	4	91	7	3
II	287	6	12	239	5	8
III	294	7	12	324	10	13
IV	322	9	24	364	7	11
V	387	8	17	287	9	17
Iš viso	1 392	35	69	1 326	38	52
Proc. nuo visų priimtų įstatymų		2,51	4,96		2,87	3,92

Originalių ir naujos redakcijos įstatymų dalis nuo sesijos metu priimtų visų įstatymų skaičiaus palyginti yra nedidelė. Kiek išskirtinė yra šios kadencijos I sesija, kuomet priimti originalūs įstatymai sudarė 7,69 proc. visų sesijos metu priimtų įstatymų (žr. 10 pav.). Visgi, II sesijos metu tokių įstatymų gerokai sumažėjo (2,09 proc.), o IV sesijos metu jie tesudarė tik 1,92 proc. V sesijos metu originalių įstatymų lyginamoji dalis sudaro 3,14 proc.

10 pav. Originalūs ir naujos redakcijos įstatymai. Santykis procentais palyginti su priimtų įstatymų skaičiumi, 2020–2024 m. kadencijos I–V sesijos

Dera pastebėti, kad rudens sesijų metu priimami ateinančių metų privalomojo sveikatos draudimo fondo biudžeto rodiklių patvirtinimo įstatymas, valstybinio socialinio draudimo fondo biudžeto kitų metų rodiklių patvirtinimo įstatymas, ateinančių metų valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatymas, rudens sesijos metu priimamas ir valstybės politikų, teisėjų, valstybės pareigūnų ir valstybės tarnautojų pareiginės algos (atlyginimo) bazinio dydžio, taikomo ateinančiais metais, įstatymas.

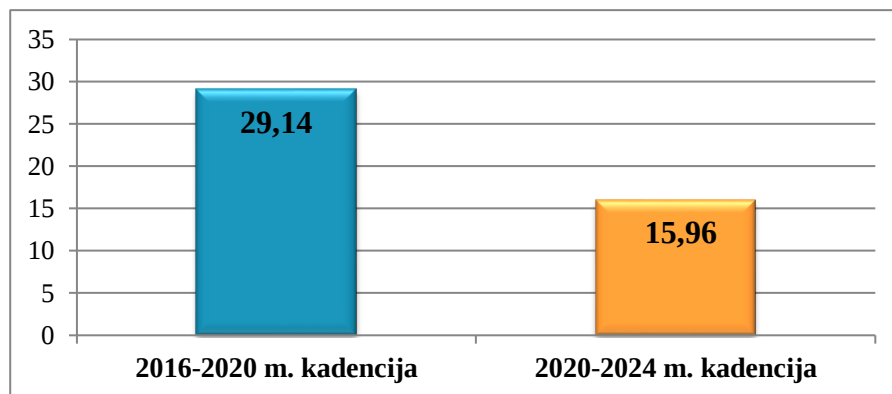
Skubos ir ypatingos skubos tvarka I–V sesijų laikotarpiu priimtų teisės aktų dalis nuo visų priimtų teisės aktų šioje kadencijoje akivaizdžiai sumažėjo palyginti su praėjusia kadencija (žr. 6 lentelę). 2016–2020 m. kadencijoje aptariamu laikotarpiu iš viso buvo priimta 1 980 teisės aktų, o skubos ir ypatingos skubos tvarka priimti teisės aktai (įstatymai, nutarimai bei ratifikavimo dokumentai) sudarė 29,14 proc. (577 teisės aktai). 2020–2024 m. kadencijos I–V sesijų metu iš viso buvo priimta 1 780 teisės aktų, o skubos ir ypatingos skubos tvarka priimti teisės aktai sudarė tik 15,96 proc. (284 teisės aktų) nuo visų priimtų teisės aktų (žr. 11 pav.).

6 lentelė. Teisės aktų priėmimas ypatingos skubos ir skubos tvarka

Sesija	2016–2020 m. kadencija						2020–2024 m. kadencija					
	Įstatymai		Nutarimai		Ratifikavimo dokumentai		Įstatymai		Nutarimai		Ratifikavimo dokumentai	
	YST	ST	YST	ST	YST	ST	YST	ST	YST	ST	YST	ST
I	12	17	51	0	5	0	1	30	0	0	0	0
II	32	76	17	3	1	0	11	46	1	2	0	1
III	68	29	28	0	8	0	2	48	1	0	0	2
IV	17	62	10	0	9	0	5	65	5	0	0	2
V	22	88	14	0	8	0	1	60	1	0	0	0
Iš viso	151	272	120	3	31	0	20	249	8	2	0	5
% nuo priimtų t. aktų	21,36		6,21		1,57		15,11		0,56		0,28	
Pokytis: (1) Įstatymų priimta: -154 (2) Nutarimų priimta: -113 (3) Ratifikavimo dokumentu priimta: -26												

Paiškinimai: „YST“ – ypatingos skubos tvarka, „ST“ – skubos tvarka.

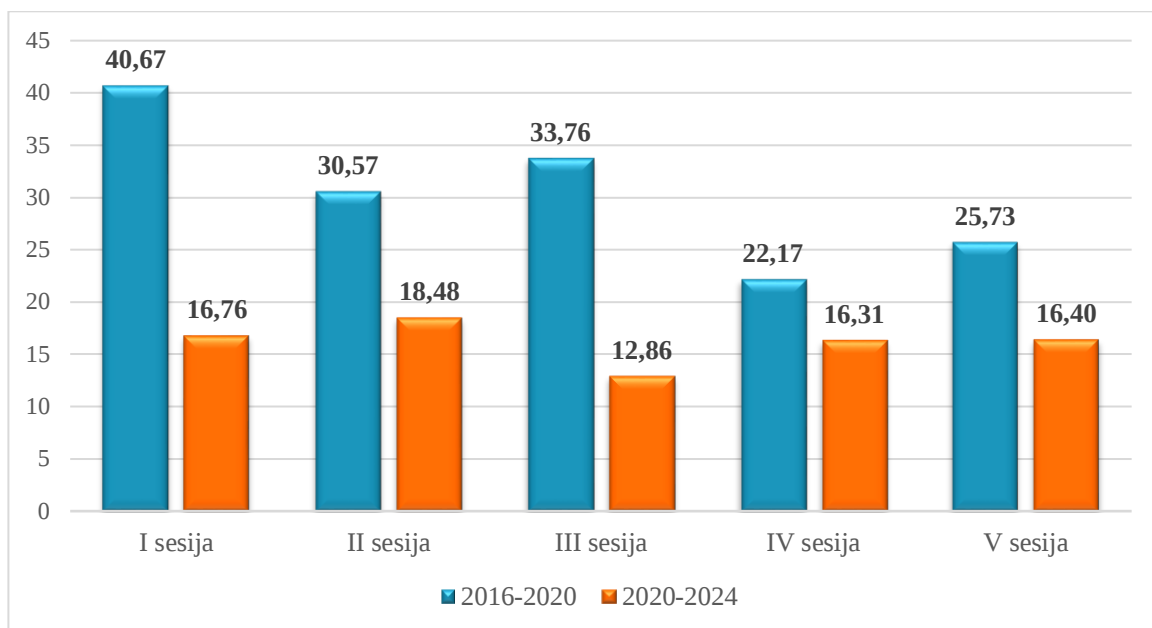
Skubos ir ypatingos skubos priimtų įstatymų dalis praėjusią kadenciją sudarė 21,36 proc., o šią – 15,11 proc. (čia neskaičiuojami ratifikavimo dokumentai – 2016–2020 m. kadenciją tokiu būdu jų priimta 1,57 proc., o šią – tik 0,28 proc.). Skubos ir ypatingos skubos tvarkos taikymas priimant nutarimus praėjusios kadencijos metu buvo gerokai dažnesnis nei šios kadencijos metu – atitinkamai 6,21 proc. ir 0,56 proc. (žr. 6 lentelę).

11 pav. Priimtų teisės aktų, svarstytų ypatingos skubos ir skubos tvarka, skaičius procentais palyginti su visų priimtų teisės aktų skaičiumi

Vertinant paskutinių dviejų Seimo kadencijų I–V sesijų metu taikytos tokios tvarkos statistiką, matyti, kad ypatingos skubos ir skubos tvarka priimtų teisės aktų lyginamoji dalis šią kadenciją palyginti su praėjusia yra gerokai mažesnė. (žr. 12 pav.). Ypatingos skubos ir skubos tvarka priimtų teisės aktų lyginamoji dalis I–V sesijų metu didžiausia buvo 2016–2020 m. kadencijos I sesijoje – tokie teisės aktai sudarė 40,67 proc., o 2020–2024 m. kadencijos I sesijoje – tik 16,76 proc.

Rečiausiai tokia tvarka buvo taikyta 2020–2024 m. kadencijos III sesijos metu – ypatingos skubos ir skubos tvarka buvo priimta 12,86 proc. teisės aktų. Tai mažiausias rodiklis ir vertinant šių dviejų Seimo kadencijų kiekvieną sesiją atskirai. Visgi šios kadencijos IV ir V sesijos metu tokia tvarka buvo taikyta kiek dažniau – atitinkamai 16,31 proc. ir 16,40 proc.

12 pav. 2016–2020 m. ir 2020–2024 m. kadencijų Seime ypatingos skubos ir skubos tvarka svarstytų ir priimtų teisės aktų skaičius, palyginti su visų priimtų teisės aktų skaičiumi (pagal sesijas, proc.)

Vertinant 2016–2020 m. kadencijos įstatymų ir nutarimų, I–V sesijų laikotarpiu svarstytų ir priimtų ypatingos skubos tvarka, skaičių pagal iniciatorius (žr. 7 lentelę), matyti, kad šiuo aspektu Vyriausybė inicijavo kur kas didesnę skaičių įstatymų, priimtų ypatingos skubos tvarka nei Seimas (Seimo nariai) – atitinkamai 16 (80 proc.) ir 4 (25 proc.).

7 lentelė. Įstatymų ir nutarimų, priimtų ypatingos skubos tvarka, skaičius pagal iniciatorius, 2020–2024 m. kadencija*

Sesija	Prezidentas		Vyriausybė		Seimo nariai	
	Įstatymų	Nutarimų	Įstatymų	Nutarimų	Įstatymų	Nutarimų
I	0	0	0	0	1	0
II	0	0	11	0	0	1
III	0	1	1	0	1	0
IV	0	5	4	0	1	0
V	0	0	0	0	1	1
Suma	0	6	16	0	4	2
Proc. pagal t. akto rūšį	0	75,0	80,0	0	20,0	25,0
Iš viso	6		16		6	

* Respublikos Prezidento, Seimo Pirmininko arba Seimo Pirmininką pavaduojančio jo pavaduotojo, arba Vyriausybės motyvuotu teikimu įstatymų ir Seimo nutarimų projektai gali būti svarstomi *ypatingos skubos tvarka* (LR Seimo Statuto 164 str. 1 d.). Lentelėje neįtraukti ypatingos skubos tvarka priimti ratifikavimo dokumentai.

Svarstant nutarimų projektus Prezidentas ypatingos skubos tvarkos taikymą inicijavo 6 kartus, Seimo nariai – 2, o Vyriausybė – nė karto.

II. Seimo veiklos rodiklių palyginimas: 1992–1996, 1996–2000, 2000–2004, 2004–2008, 2008–2012, 2012–2016, 2016–2020 ir 2016–2020 m. kadencijos

Lyginant visų Seimų (1992–2024 m. laikotarpio kadencijų) veiklą teisėkūros srityje pažymėtina, kad dažniausiai posėdžiavo 1992–1996 m. kadencijos Seimas, per penkias sesijas rinkęsis į 381 posėdį. Paskutinės, 2020–2024 m., kadencijos Seimas į posėdžius rinkosi 241 kartą (žr. 8 lentelę). Aptariamam laikotarpiui rečiausiai posėdžiavo 2012–2016 m. kadencijos Seimas – surengta 216 posėdžių.

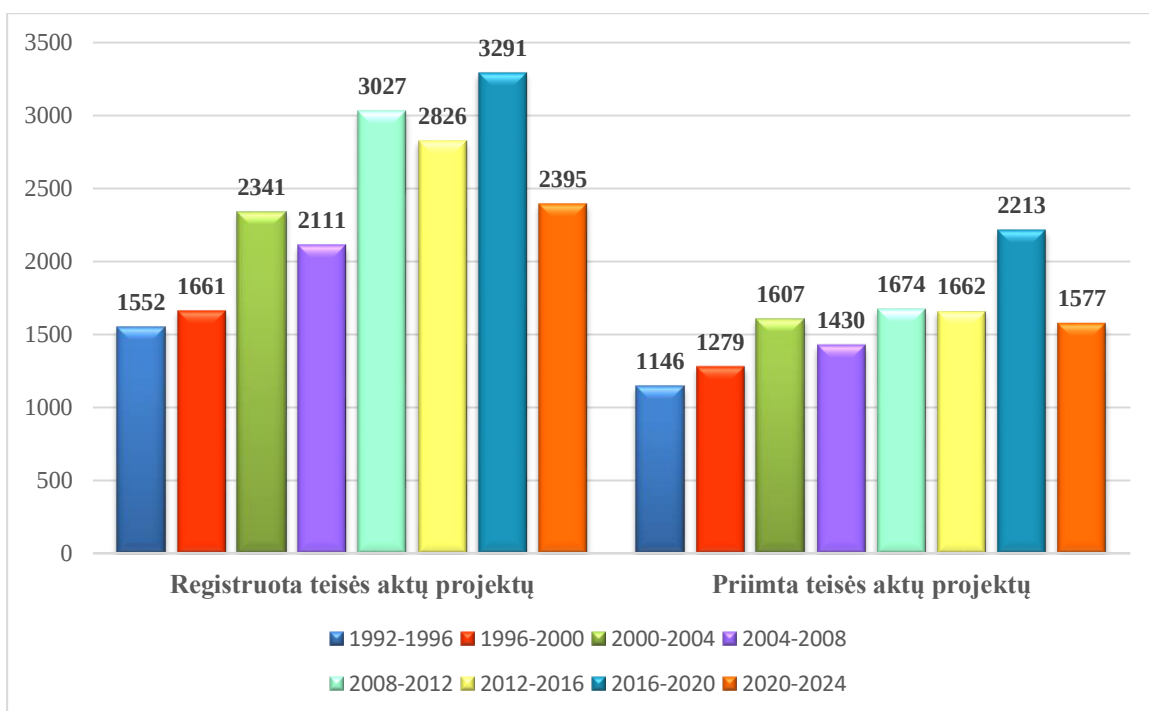
8 lentelė. Skirtingų kadencijų Seimo veiklos I–V sesijų laikotarpiu teisėkūros srityje palyginimas

Seimo kadencija	Registruotų projektų skaičius	Priimtų teisės aktų skaičius	Priimtų įstatymų skaičius	Įstatymų, svarstytų ypatingos skubos tvarka, skaičius	Posėdžių skaičius	Įstatymai, svarstyti ypatingos skubos tvarka, proc.	Priimta per posėdį	Priimtų projektų skaičius	Priimta projektų, proc.
1992–1996	1552	849	429	52	381	12,1	2,2	1146	73,8
1996–2000	1661	1115	809	168	297	20,8	3,8	1279	77,0
2000–2004	2341	1386	970	197	346	20,3	4,0	1607	68,6
2004–2008	2111	1092	626	181	262	28,9	4,2	1430	67,7
2008–2012	3027	1308	886	545	293	61,5	4,5	1674	55,3
2012–2016	2826	1553	1105	407	216	36,8	7,2	1662	58,8
2016–2020	3291	1980	1392	182	260	13,1	7,6	2213	67,2
2020–2024	2395	1780	1326	20	241	1,5	7,4	1577	65,8

Vertinant skirtingų kadencijų Seimo veiklos rodiklius pagal vidutiniškai priimtų teisės aktų per posėdį skaičių, matyti, kad pats produktyviausias yra 2016–2020 m. kadencijos Seimas: vieno posėdžio metu priėmė vidutiniškai 7,6 teisės aktus. 1992–1996 m. kadencijos Seimo produktyvumas – mažiausias: priimti vidutiniškai 2,2 teisės aktai per posėdį. 2020–2024 m. kadencijos Seimas buvo taip pat pakankamai produktyvus – priimti vidutiniškai 7,4 teisės aktai per posėdį, ir vertinant visas aštuonias Seimo kadencijas tai yra antras rodiklis pagal rezultatyvumą.

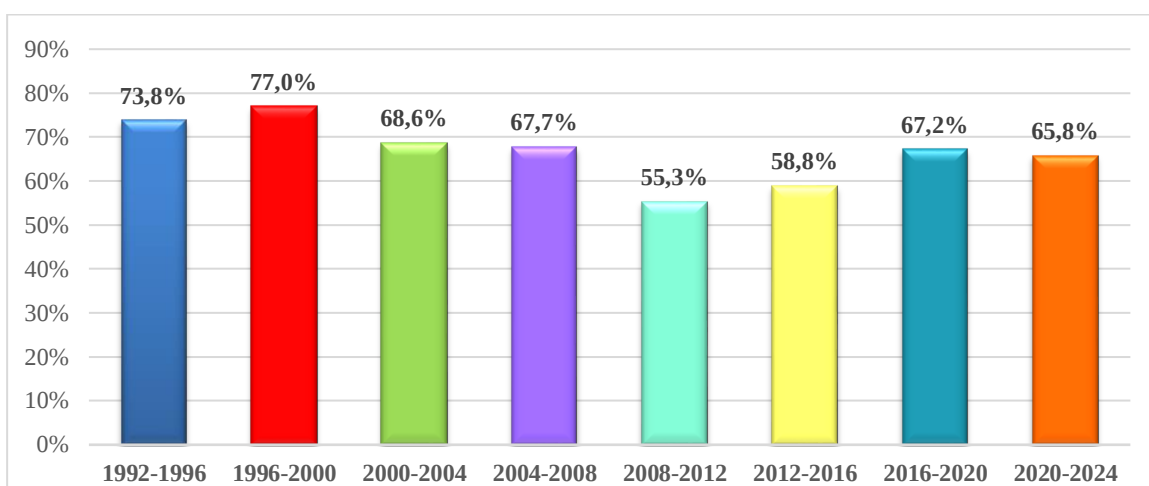
Analizuojant skirtingų kadencijų Seimo veiklą registruotų ir priimtų teisės aktų projektų skaičiaus aspektu, matyti, kad aktyviausiai dirbo 2016–2020 m. kadencijos Seimas – registruotas 3 291 teisės aktų projektas, iš jų buvo priimta 2 213 projektų (žr. 13 pav.). Panašaus aktyvumo buvo ir 2008–2012 m. kadencijos Seimas, registravęs 3 027 teisės aktų projektus ir iš jų 1 674 priėmęs. Šios, 2020–2024 m., kadencijos Seimas registravo 2 395 teisės aktų projektus, o priėmė 1 577 projektus.

Mažiausiai projektų registruota 1992–1996 m. Seimo kadencijoje – 1 552 projektai, jos metu mažiausiai projektų ir priimta – 1 146.

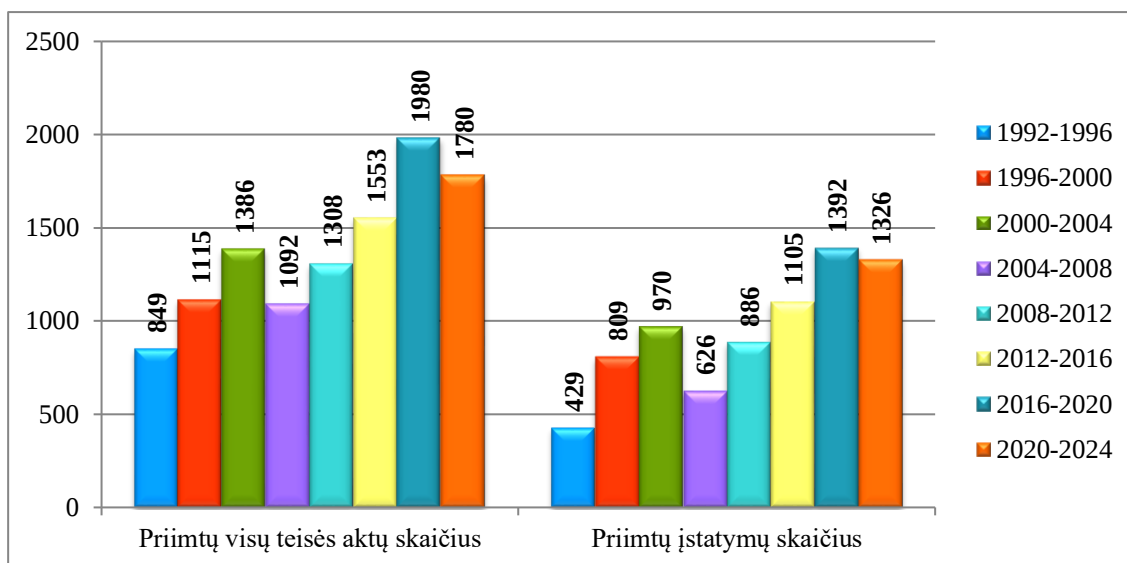
13 pav. Registruotų ir priimtų teisės aktų projektų skaičius, 1992–2024 m. laikotarpio Seimo kadencijos

Nepaisant to, kad 2008–2012 m. Seimo kadencijoje per penkias sesijas teisės aktų projektų buvo registruota daugiausia palyginti su kitų Seimo kadencijų atitinkamu laikotarpiu, tačiau jų realizavimo efektyvumo rodiklis yra vienas mažiausių ir sudaro 55,3 proc. 2020–2024 m. kadencijos Seimo teisės aktų projektų realizavimo efektyvumas sudaro 65,8 proc. Didžiausias teisės aktų projektų realizavimo efektyvumas buvo 1996–2000 m. ir 1992–1996 m. kadencijų metu – atitinkamai 77 proc. ir 73,8 proc. (žr. 14 pav.).

14 pav. Priimta teisės aktų projektų palyginti su registruotais projektais, 1992–2024 m. laikotarpio Seimo kadencijos (I–V sesijos, proc.)

Vertinant 1992–2024 m. laikotarpio kadencijų Seimo veiklą I–V sesijų metu priimtų visų teisės aktų ir priimtų įstatymų skaičiaus aspektu, matyti, kad daugiausiai teisės aktų buvo priimta praėjusios, 2016–2020 m., kadencijos metu – 1 980, o šios kadencijos metu kiek mažiau – 1 780 teisės aktai (antras rodiklis pagal produktyvumą). Mažiausiai teisės aktų priimta 1992–1996 m. kadencijoje – 849 (žr. 15 pav.).

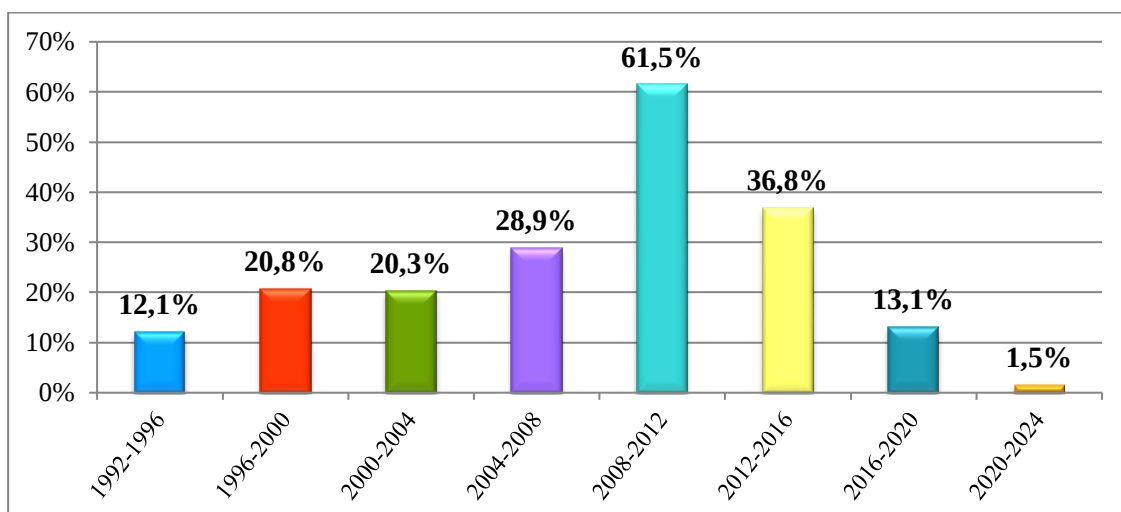

15 pav. Bendras priimtų visų teisės aktų ir priimtų įstatymų skaičius, 1992–2024 m. laikotarpio Seimo kadencijos

Lyginant priimtų įstatymų skaičių atitinkamu Seimo kadencijų laikotarpiu (I–V sesijos), mažiausiai įstatymų priimta 1992–1996 m. Seimo kadencijoje – 429 įstatymai, o daugiausia priimta 2016–2020 m. kadencijos metu: I–V sesijų metu priimta 1 396 įstatymai. Šios kadencijos rodiklis yra itin panašus į praėjusios, priimta tik 66 įstatymais mažiau, t. y. 1 392 įstatymai (žr. 15 pav.).

Vertinant visų aštuonių apžvelgiamų Seimo kadencijų rodiklius, ypatingos skubos tvarka priimtų įstatymų (kartu su ratifikaciniais įstatymais) skaičius procentais palyginti su visų priimtų įstatymų skaičiumi 2020–2024 m. kadencijoje sudaro tik 1,5 proc., ir tai yra pats mažiausias rodiklis. Didesni, viršijantys 10 proc. ir nesiekiantys 15 proc., yra tik 1992–1996 m. ir 2016–2020 m. kadencijų metu, kai tokia tvarka buvo taikyta atitinkamai 12,1 proc. ir 13,1 proc.

Daugiausiai tokia tvarka priimtų įstatymų buvo 2008–2012 m. kadencijoje – 61,5 proc. (žr. 16 pav.).

16 pav. Ypatingos skubos tvarka priimtų įstatymų skaičius procentais, palyginti su visų priimtų įstatymų skaičiumi, 1992–2024 m. laikotarpio Seimo kadencijos

Apibendrinimas

1. 2020–2024 m. kadencijos Seimas aptariamam laikotarpiui (I–V sesijos) priėmė 1 780 teisės aktų, t. y. net 200 teisės aktų mažiau nei 2016–2020 m. kadencijos atitinkamam laikotarpiui (1 980). Aptariamam laikotarpiui priimti 1 326 įstatymai (66 įstatymais mažiau nei 2016–2020 m. kadencijos atitinkamam laikotarpiui). Tiek šioje, tiek ir praėjusioje kadencijoje **įstatymai sudarė didžiąją visų priimtų teisės aktų dalį** – atitinkamai 74,49 proc. ir 70,30 proc.
2. 2020–2024 m. kadencijos Seimas yra produktyvus – **priimta vidutiniškai 7,4 teisės aktai per posėdį** – tai antras rodiklis pagal produktyvumą lyginant visas Seimo kadencijas šiuo aspektu.
3. 2020–2024 m. kadencijoje, kaip ir praėjusioje, 2016–2020 m., **daugiausiai teisės aktų projektų registravo Seimo nariai**, atitinkamai 1 383 ir 1 980 projektų. Visgi, nepaisant Seimo narių registruotų teisės aktų projektų žymaus skaitinio skirtumo (šią kadenciją palyginti su praėjusia registruota net 597 projektais mažiau), vertinant lyginamąją dalį nuo visų registruotų teisės aktų projektų 2020–2024 m. kadencijos Seimo nariai registravo tik šiek tiek mažiau teisės aktų projektų nei 2016–2020 m. kadencijos Seimo nariai – atitinkamai 57,75 proc. ir 60,16 proc.
4. 2020–2024 m. kadencijoje Seimo narių registruotų ir priimtų teisės aktų projektų santykis sudaro **48,66 proc.**, ir tai yra **6,45 proc. mažesnis** rodiklis nei 2016–2020 m. kadencijos, kai Seimo narių registruotų ir priimtų teisės aktų projektų skaičiaus santykis sudarė **55,15 proc.** Taigi, pagal šį kriterijų **šioje kadencijoje Seimo narių indėlis teisėkūros procese gerokai sumažėjo.**
5. 2020–2024 m. kadencijos metu registruoti 2 395 teisės aktų projektai, priimti 1 574 projektai: šios kadencijos Seimo **teisės aktų projektų realizavimo efektyvumas yra vienas iš mažesnių palyginti su buvusiomis Seimo kadencijomis ir sudaro 65,8 proc.** 2016–2020 m. kadenciją šis rodiklis buvo 67,2 proc. Didžiausias teisės aktų projektų realizavimo efektyvumas buvo 1996–2000 m. kadencijos Seime, t. y. 77 proc.
6. **2020–2024 m. kadencijoje daugiausiai priimtų įstatymų inicijavo Vyriausybė – 65,84 proc.** (praėjusią kadenciją – 62,43 proc.), **Seimo nariai inicijavo 28,36 proc. visų priimtų įstatymų** (praėjusią kadenciją – 30,96 proc.). Tiek 2020–2024 m. kadencijoje, tiek 2016–2020 m. kadencijoje įstatymų leidybos procese akivaizdžiai dominuoja Vyriausybė, o **šią kadenciją Vyriausybės indėlis yra didesnis palyginti su praėjusios kadencijos Vyriausybės indėliu.**
7. 2020–2024 m. kadenciją, palyginti su praėjusia, **nežymiai padidėjo Prezidento registruotų ir iš jų priimtų teisės aktų projektų** – nuo 93,75 proc. iki 95 proc. Šią kadenciją taip pat padidėjo ir Prezidento inicijuotų ir priimtų įstatymų lyginamoji dalis – ji sudaro 4,15 proc. (priimta 55 įstatymai), o praėjusios kadencijos atitinkamam laikotarpiui indėlis buvo kiek mažesnis – 3,02 proc. visų priimtų įstatymų (42 įstatymai).
8. **Palyginti nedaug priimama originalių ir naujos redakcijos įstatymų.** Šios kadencijos penkių sesijų metu priimti originalūs įstatymai sudaro 2,87 proc. visų priimtų įstatymų, naujos redakcijos įstatymai sudaro 3,92 proc. visų priimtų įstatymų. Tokie rodikliai nelabai skiriasi nuo praėjusios kadencijos, kai originalūs įstatymai sudarė 2,51 proc. visų priimtų įstatymų, o naujos redakcijos įstatymai – 4,96 proc. visų priimtų įstatymų.
9. **Akivaizdžiai sumažėjo skubos ir ypatingos skubos tvarka priimtų teisės aktų dalis nuo visų priimtų teisės aktų:** 2020–2024 m. kadencijos I–V sesijų metu iš viso buvo priimta 1 780 teisės aktų, o skubos ir ypatingos skubos tvarka priimti teisės aktai sudarė tik 15,96 proc.

- (284 teisės aktai) nuo visų priimtų teisės aktų. 2016–2020 m. kadencijos metu tokia tvarka taikyta priimant 577 teisės aktus (iš viso priimta 1 980 teisės aktų), t. y. 29,14 proc.
10. 2020–2024 m. kadencijos V sesijoje **ypatingos skubos ir skubos tvarka priimant teisės aktus buvo taikyta priimant 62 teisės aktų projektus**, ir tai sudaro **16,40 proc.** Visgi, mažiausias tokios tvarkos taikymo rodiklis buvo III sesijos metu – 12,86 proc.
 11. 2020–2024 m. kadencijos metu Vyriausybė inicijavo kur kas didesnę skaičių įstatymų, priimtų ypatingos skubos tvarka nei Seimas (Seimo nariai) – atitinkamai 16 (80 proc.) ir 4 (20 proc.).
 12. Vertinant visų aštuonių apžvelgiamų Seimo kadencijų rodiklius, **itin sumažėjo ypatingos skubos tvarkos taikymas svarstant įstatymus** (kartu su ratifikaciniais įstatymais). Tokia tvarka svarstytų įstatymų skaičius procentais palyginti su visų priimtų įstatymų skaičiumi 2020–2024 m. kadencijoje sudaro tik **1,5 proc.** Vertinant kitų Seimo kadencijų atitinkamo laikotarpio rodiklius šiuo aspektu matyti, kad daugiausiai tokia tvarka svarstytų įstatymų buvo 2008–2012 m. kadencijoje – 61,5 proc.

Parengė

Informacijos ir komunikacijos departamento

Tyrimų skyriaus patarėja

Dalia Juknevičiūtė

Tel. (8 5) 239 6185, el. p. dalia.jukneviciute@lrs.lt

Seimo kanceliarijos Informacijos ir komunikacijos departamento Tyrimų skyriaus parengti analitiniai ir informaciniai darbai skirti Seimo narių parlamentinei ir Seimo kanceliarijos veiklai. Šiuose darbuose pateikta informacija nėra oficiali Lietuvos Respublikos Seimo pozicija.

Šį darbą atgaminti, išleisti, platinti, versti, perdirbti, viešai skelbti, išskyrus įstatymų nustatytas išimtis, galima tik gavus Seimo kanceliarijos leidimą.

Visais atvejais naudojant šį darbą privaloma nurodyti šaltinį.

© Lietuvos Respublikos Seimo kanceliarija, 2023